

مرجع شهرسازی

مجموعه مباحث پر کاربرد در طرح های توسعه شهری و منطقه ای

گروه مؤلفین:

ابوالفضل فرجیاد:

اکبر جباری:

فاطمه سیاربخانی:

علی اسفندیار دوست بکانی:

مسئوده فیلاح عراقی

عنوان و نام پدیدآور: مرجع شهرسازی: مجموعه مباحث پرکاربرد در طرح‌های توسعه شهری و منطقه‌ای /
ابوالفضل فرجاد... [و دیگران].
مشخصات نشر: تهران: آذرخش، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸۱-۵۹-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: ابوالفضل فرجاد، اکبر جباری، علی‌اصغر رنجدوست، فاطمه ساریخانی، سیده فلاح عراقی
موضوع: شهرسازی
موضوع: منطقه‌بندی
شماره افزوده: فرجاد، ابوالفضل. ۱۳۵۶ -
رده‌بندی کنگره: HT ۱۳۹۱ / ۳۶ / ۱۶۶
رده‌بندی دیویی: ۳۰۷/۱۲۱۶
شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۴۱۲۷۱

آذرخش

www.azarakhshpub.com

مراجع شهرسازی

مجموعه مباحث پر کاربرد در طرح‌های توسعه شهری و منطقه‌ای

مؤلفین: ابوالفضل فرجاد، اکبر جباری، فاطمه ساریختانی، علی‌اصغر رنج‌دوست‌بگانی، سیده فلاح عراقی

چاپ اول: ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: کهنمونی‌زاده

حروفچین: ندا رسولی

صفحه‌آر: یوسفی ۰۹۱۹۷۳۷۳۶۶۴

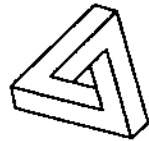
قیمت: ۷۵۰۰۰ ریال

تهران - خیابان انقلاب - رویروی دانشگاه تهران - نبش خیابان

دانشگاه - پاساژ فرشته - شماره ۱۳۲۰ کتابفروشی ارس

تلفن: ۶۶۴۹۲۳۰۱ - ۶۶۴۱۷۳۴۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸۱-۵۹-۲

سخنی با خوانندگان

افزایش چشمگیر تعداد فارغ التحصیلان و فعالان عرصه شهرسازی طی دهه اخیر و به موازات آن افزایش تعداد کتاب‌های چاپ شده با موضوع شهرسازی طی این مدت، کاملاً چشمگیر بوده است. در این میان کتاب‌هایی که برخاسته از نیازهای فعالان بخش اجرایی شهرسازی اعم از مهندسان مشاور، کارشناس و مدیران دستگاه‌های کارفرمایی و اجرایی تهیه و چاپ شده باشد، نسبتاً محدود و کم‌شمار بوده است. لذا با درک این موضوع و اهمیت آن در توسعه دانش کاربردی شهرسازی و تلاش جهت پاسخگویی به بخشی از نیازها، این مهندسان مشاور با همکاری جمعی از متخصصین باتجربه، اقدام به چاپ این کتاب نموده است، به امید اینکه بتواند سهمی در ارتقای سطح دانش در حوزه اجرایی شهرسازی کشور داشته باشد.

اکبر جباری

مهرماه ۱۳۹۱

دستیابی آسان و سریع به اسناد پرکاربرد در عرصه فعالیت شهرسازی با توجه به ماهیت بین رشته‌ای این دانش، از دغدغه‌های فعالان این عرصه اعم از مدیران و کارشناسان دستگاه‌های کارفرمایی، اجرایی و مهندسان مشاور بوده است. براساس اصول مدیریت زمان، در صورتیکه رجوع و یافتن محل نگهداری سندی بیش از ۳۰ ثانیه طول بکشد، لازم است در سیستم مدیریت اسناد تغییراتی داده شود. تدوین‌کنندگان این کتاب با درک این ضرورت و بنا به تجارب فعالیت چندین ساله در حرفه شهرسازی و با علم به نیازهای مخاطبین مختلف در این حوزه، اقدام به تدوین کتاب حاضر نموده‌اند.

از طرف دیگر فارغ‌التحصیلان رشته شهرسازی (بنا به ماهیت بین رشته‌ای آن) در هنگام مصاحبه‌های شغلی و شروع به فعالیت در این عرصه، با وجود گذراندن واحدهای درسی متعدد در موضوعات مختلف شهری، اغلب فاقد دانش کاربردی و آگاهی لازم از علوم و فنون پرکاربرد در این رشته هستند. همچنین به دلیل ارتباط ضعیف میان مجامع دانشگاهی و حرفه‌ای، این تجارب به دانشجویان انتقال پیدا نمی‌کند. لذا مطالب بسیار خلاصه و پرکاربرد این کتاب به عنوان مجموعه‌ای مدون و چکیده از ده‌ها کتاب مورد مطالعه این فارغ‌التحصیلان، می‌تواند راهگشای موفقیت‌های آتی آنان در فعالیت‌های حرفه‌ای گردد.

انتظارات از این کتاب: با توجه به هدف اصلی تدوین این کتاب (ارائه پرکاربردترین مباحث در مجلدی کم‌حجم برای پاسخگویی به مراجعات متعدد مخاطبان)، این مجموعه، جنبه آموزشی نداشته و صرفاً به منظور یادآوری سریع مباحث پرکاربرد موضوعیت دارد و جهت یادگیری اکثر این مباحث، لازم است به منابع معرفی شده مراجعه گردد. در این راستا سایت اینترنتی مهندسان مشاور طرح و راهبرد برای جهت بهره‌برداری خوانندگان، فعال می‌باشد:

www.trp-eng.com

انتخاب منابع و مأخذ کتاب: با توجه به تأکید و اهمیت کاربردی بودن موضوعات، منابع و مأخذ اصلی که در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته است، عمدتاً مورد استناد و رجوع گروه‌های مختلف این حرفه می‌باشد. لذا با وجود برخی ایرادات که از نقطه نظر کارشناسی به این مصوبات یا مستندات وارد است، این مطالب صرفاً به دلیل وجاهت قانونی و حقوقی و یا استفاده مکرر در مجامع حرفه‌ای ارائه شده است. بدیهی است جهت مطالعات بنیادی، علمی و نظری، کتاب‌های ارزنده دیگری منتشر شده و قابل بهره‌برداری می‌باشد.

انتخاب نام کتاب: این کتاب دقیقا به عنوان یک Hand book تدوین شده است. متأسفانه به دلیل نبود معادل مقبول این اصطلاح (اسامی چون دستینه، دستنامه، دستیار و...) از عبارت «مرجع شهرسازی» به عنوان نزدیک ترین عنوان مرتبط با محتوای کتاب استفاده گردید.

به روز رسانی مطالب کتاب: برخی موضوعات طرح شده در این کتاب بنا به ماهیتشان در طی زمان تغییر یافته یا اصلاح می‌شوند. تلاش بر آن خواهد بود که این موضوع در ویرایش بعدی کتاب پیگیری شود. شایان ذکر است ارائه نقطه نظرات اصلاحی و تکمیلی خواننده گرامی در رفع نواقص آن مزید امتنان خواهد بود. در این خصوص آدرس ایمیل ذیل جهت اخذ نظرات شما خواننده گرامی معرفی می‌گردد:

info@trp-eng.com

پدیدآورندگان کتاب: این کتاب با همکاری مشترک مهندسان مشاور طرح و راهبرد پویا و مهندسان مشاور زیگورات تدوین گردیده است. گردآوری و تدوین مباحث توسط آقایان مهندس اکبر جباری، ابوالفضل فرجاد، علی اصغر رنجدار و سید یکتا، و خانم‌ها مهندس فاطمه ساریخانی و سپیده فلاح عراقی صورت گرفته است.

در بازخوانی، تصحیح و تکمیل فصول کتاب، از نقطه نظرات ارزنده اساتید محترم ذیل بهره گرفته شده است که در این مجال از دقت نظر لطف و بذل توجه‌شان تقدیر می‌گردد:

- مبحث قوانین شهرسازی: آقای دکتر اردشیر جوادی و آقای مهندس ابوالفضل مهرافزا
- مبحث ترافیک: آقای دکتر غلامی بهزادی مدیر عامل مهندسان مشاور طرح و اندیشه خزر و آقای مهندس حسن ملک
- مبحث مطالعات طبیعی: دکتر مهدی صداقت
- مبحث مطالعات اقتصادی: آقای محمود اولاد

دعوت به همکاری: تنوع کتب نظری شهرسازی در بازار کتاب به ویژه طی چند سال اخیر کاملاً مشهود بوده، اما در این میان کتاب‌هایی که برگرفته از تجارب حرفه‌ای فعالان شهرسازی کشور باشد، به ندرت مشاهده می‌شود. این کتاب اولین اثر از مجموعه پژوهش‌های کاربردی مورد نظر گروه مؤلفان می‌باشد. لذا از تمامی صاحب نظران فعال در عرصه شهرسازی دعوت می‌گردد به منظور تدوین و انتشار مجلدات بعدی با رویکرد مؤکد ارائه مباحث کاربردی، از طریق آدرس الکترونیک فوق‌الذکر تماس حاصل فرمایند.

فهرست

فصل اول: مطالعات برنامه‌ریزی شهری

۱	مقدمه
۱-۱	تعاریف و مفاهیم پایه
۲	۱-۲- حوزه نفوذ شهرها
۷	روش‌های متداول تعیین و شناسایی محدوده حوزه نفوذ
۹	الگوی سطح‌بندی مناطق و مراکز روستایی و استانداردها و نحوه تجهیز مراکز روستایی
۱۱	۳-۱- نظام کاربری زمین و برنامه‌ریزی کالبدی شهر
۱۱	ارزیابی کاربری زمین
۱۱	ارزیابی کس (مواجهه سرانه‌ها و سطوح مورد نیاز)
۱۹	ارزیابی کف
۱۹	مدلهای برنامه‌ریزی زمین و مسکن
۲۵	گزیده الزامات عمومی ساختمان (مبحث جدارم مفروقات ملی)
۲۸	فهرست منابع و مآخذ:

فصل دوم: مطالعات محیطی

۲۹	مقدمه
۳۰	۱-۲- اقلیم
۳۰	مبانی و روش‌های پایه
۳۰	عناصر اقلیمی (دما، بارش، فشار و ...)
۳۰	عوامل اقلیمی (عرض جغرافیایی، ارتفاع و ...)
۳۰	منطقه آسایش اقلیمی
۳۰	روش اولگی
۳۱	روش تهیه جداول ماهانی
۳۱	روش گیرنی
۳۳	انواع روش تقسیم‌بندی‌های آب و هوایی
۳۳	گروه‌بندی اولیه کوپن
۳۴	طبقه‌بندی اقلیمی در ایران
۳۶	کاربرد مطالعات اقلیمی در تهیه طرح‌های شهری و منطقه‌ای
۴۰	۲-۲- زمین شناسی
۴۰	مبانی پایه
۴۰	مطالعات زمین‌شناسی در طرح‌های شهری
۴۰	پهنه‌بندی خطر نسبی زمین‌لرزه
۴۱	کاربرد مطالعات زمین‌شناسی در تهیه طرح‌های شهری و منطقه‌ای
۴۱	۳-۲- توپوگرافی
۴۱	مبانی پایه
۴۱	مطالعات توپوگرافیک در طرح‌های شهری
۴۱	تقسیم‌بندی گونه‌های ناهمواری ایران
۴۲	تقسیم‌بندی طبقات شیب
۴۲	تقسیم‌بندی طبقات ارتفاعی از سطح دریا
۴۲	محاسبه زاویه و میزان شیب
۴۲	کاربرد مطالعات توپوگرافی در تهیه طرح‌های شهری و منطقه‌ای
۴۳	۴-۲- خاکشناسی و پوشش گیاهی

۴۳	مبانی و روش های پایه
۴۳	- مطالعات خاکشناسی در طرح های شهری
۴۴	- طبقه بندی انواع خاک
۴۴	- مطالعات پوشش گیاهی در طرح های شهری
۴۴	- مدل اکولوژیکی سرزمین برای ایجاد فضای سبز
۴۴	- طبقه بندی درختان بر اساس ویژگی ها و خصوصیات رشد
۴۵	- معرفی برخی الگوهای تأمین سرانه فضای سبز شهری
۴۵	۵-۲- منابع آب های سطحی و زیرزمینی
۵۲	• مبانی و روش های پایه
۵۲	- رابطه برنامهریزی شهری و سیلاب ها
۵۲	- روش برآورد منابع سیلاب های شهری
۵۲	- رابطه برنامهریزی شهری و مطالعه منابع آبی
۵۳	- روش برآورد نیاز آبی و مصرف سرانه آب
۵۴	- روش برآورد گیردهای کمی کنش اضلاب
۵۴	• کاربرد مطالعات منابع آب های سطحی و زیرزمینی در تهیه طرح های شهری و منطقه ای
۵۴	۶-۲- تأثیر عوامل محیطی بر توسعه کالبدی (جمع بندی)
۵۴	• تأثیر عوامل محیطی بر بافت و بنا
۵۵	• مدل اکولوژیکی توسعه و آمایش سرزمین
۵۶	• نرم افزارهای کاربردی در مطالعات اقلیمی محیطی
۵۷	فهرست منابع و مآخذ:
۵۹	فصل سوم: مطالعات جمعیتی
۵۹	مقدمه
۶۰	۳-۱- تعاریف و مفاهیم پایه
۶۰	۳-۲- شاخص های تحلیل جمعیت
۶۱	• رشد جمعیت
۶۱	• میزان مرگ و میر (Mortality pattern)
۶۱	• میزان موالید (Curb birth rate)
۶۱	• میزان باروری عمومی (General fertility rate (G.F.R))
۶۱	• برآورد تعداد کل مهاجران (Migration)
۶۲	• برآورد ترکیب سنی و جنسی مهاجران
۶۲	• نسبت جنسی (Sex rate)
۶۲	• میزان باروری نکاحی (General fertility rate)
۶۲	• مدل های ساختاری جمعیت
۶۳	• امید به زندگی (Life expectancy)
۶۳	• تراکم جمعیتی
۶۳	• روش های پیش بینی جمعیت
۶۵	۳-۳- گزیده آمار جمعیت کل کشور
۶۹	فهرست منابع و مآخذ:

فصل چهارم: مطالعات اقتصادی

۷۱

۷۱	مقدمه
۷۲	۱-۴- داده‌های آماری
۷۲	• سرشماری‌ها
۷۲	• تعاریف پایه اقتصادی
۷۳	• سایر منابع اطلاعات اقتصادی
۷۴	۲-۴- مدل‌های اقتصادی شهر
۷۴	• مدل‌های پیش‌بینی اقتصادی
۷۶	• روش تعیین نقش شهر
۷۷	۳-۴- برآورد شاخص‌های ارزیابی اقتصادی (تحلیل مالی پروژه)
۷۷	• ارزش خالص فعلی طرح (NPV)
۷۸	• نرخ بازده داخلی (IRR)
۷۸	• نرخ بازده داخلی تعدیل یافته (M.I.R.R)
۷۸	• نرخ متوسط بازده سرمایه‌گذاری (M.I.R.R)
۷۸	• نسبت درآمد به هزینه (BCR)
۷۸	• نرخ بازده حسابداری (ARR)
۸۰	فهرست منابع و مآخذ:

فصل پنجم: ترافیک

۸۱

۸۱	مقدمه
۸۲	۱-۵- ساختار شبکه ارتباطی شهری
۸۳	۲-۵- طبقه‌بندی معیار درون شهری
۸۳	• نقش و عملکرد معیار
۸۳	• طبقه‌بندی معیار
۸۸	۳-۵- مطالعات ترافیکی مورد نیاز در تهیه طرح‌های شهری
۸۸	• تعریف و کاربرد حجم ترافیک
۸۸	• روش‌های شمارش حجم ترافیک
۸۹	• پارامترهای حجمی ترافیک
۸۹	• ضریب معادل سواری برای معیار درون شهری
۹۰	• ظرفیت راه‌ها
۹۲	• سرعت
۹۲	• سطح سرویس
۹۴	• مطالعات مبدا و مقصد و پیش‌بینی سفر
۹۵	۴-۵- فرآیند پیش‌بینی سفر
۹۵	• تولید و جذب سفر
۹۶	• توزیع سفر
۹۶	• تکنیک ترافیک (انتخاب نوع وسیله سفر)
۹۶	• تخصیص سفر
۹۶	۵-۵- طراحی معابر و گذرگاه‌ها
۹۶	• مشخصات و ویژگی‌های وسیله نقلیه
۹۷	• تعیین عرض معابر غیر محلی
۱۰۰	۶-۵- پارکینگ
۱۰۱	• محاسبه میزان پارکینگ مورد نیاز

۱۰۱		ساخت پارکینگ
۱۰۱		محل پارکینگ
۱۰۱		مقررات پارکینگ عمومی
۱۰۲		۷-۵- تقاطع ها
۱۰۵		۸-۵- طراحی راه های پیاده
۱۰۵		 خصوصیات پیاده روها
۱۰۶		۹-۵- طراحی مسیر دوچرخه
۱۰۶		 انواع مسیرهای دوچرخه
۱۰۸		فهرست منابع و مآخذ

فصل ششم: قوانین و مصوبات شهرسازی

۱۰۹		مقدمه
۱۱۰		۱-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با شورای عالی شهرسازی و معماری ایران
۱۱۰		 قانون اصلاح ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (مصوب ۸۸/۲/۲)
۱۱۰		 تفسیر ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (مصوب ۵۷/۲/۲۷)
۱۱۱		 دستورالعمل تشخیص اساس طرح جامع شهر (مصوب ۱۳/۱۲/۲۳)
۱۱۱		 منع احداث و توسعه و تغییر خروج تدریجی تأسیسات نظامی از محدوده و حریم استحقاقی شهر (مصوب ۱۳/۱۲/۲۳)
۱۱۱		 آیین نامه طراحی مسیر مخصوص دوچرخه (مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۵)
۱۱۱		 ضوابط تأمین فضای سبز کنار اتوبانها و بزرگراهها و سایر درجه ۱ (مصوب ۱۳۹۲/۲/۱۷)
۱۱۲		 ضوابط و مقررات مربوط به تأمین فضای عمومی خدماتی شهرها (مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۳)
۱۱۲		 ضوابط و مقررات منطقه بندی مسکونی شهرها به موجب آراءتصانی، چند خانواری و تک واحدی در جهت حفظ حقوق مسایکی واحدهای مسکونی (مصوب ۷۱/۲/۱۴)
۱۱۳		 دستورالعمل کنترل تراکم ساختمانی و تعیین سطح اشغال در مناطق مسکونی (مصوب ۷۱/۱۲/۱۴)
۱۱۳		 ضوابط مربوط به تعیین مقدار زمین مورد نیاز مؤسسات آموزش عالی (مصوب ۷۱/۷/۲۳)
۱۱۴		 الگوی سطح بندی مناطق و مراکز روستایی و استانداردها و ضوابط خدمات رسانی در محیط روستایی کشور و نحوه تجهیز مراکز روستایی (مصوب ۷۸/۱۰/۶)
۱۱۴		 معیوه جلوگیری از افزایش محدوده شهرها (مصوب ۷۸/۸/۱۰)
۱۱۵		 قانون ایجاد شهرهای جدید (مصوب ۸۰/۱۰/۱۶)
۱۱۵		 قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (مصوب ۸۱/۵/۶)
۱۱۵		 صورتجلسه کمیسیون ماده پنج تهران (مصوب ۸۲/۱/۱۸)
۱۱۵		 آیین نامه اجرایی قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (مصوب ۸۳/۳/۶)
۱۱۶		 شاخص های شناسایی بافت های فرسوده (مصوب ۸۵/۲/۱۱)
۱۱۶		 تغییر در مصوبه مورخ ۸۵/۲/۱۱ شورای عالی شهرسازی و معماری (بافت فرسوده) (مصوب ۸۸/۱۱/۱۹)
۱۱۶		 اعطای تراکم تشویقی در بافت های فرسوده شهری (مصوب ۸۶/۳/۲۱)
۱۱۶		 معیوه مکان یابی مساجد (مصوب ۸۷/۵/۷)
۱۱۷		 ضوابط مربوط به سیما و منظر (مصوب ۸۷/۹/۲۵)
۱۱۷		 اصلاح مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص طرح های جامع شهرهای با جمعیت کمتر از ۱۰۰/۰۰۰ نفر (مصوب ۸۸/۵/۱۵)
۱۱۹		 آیین نامه ترویج فرهنگ پهلوانی از طریق توسعه ورزش زورخانه ای در کشور (مصوب ۸۸/۹/۱۰ شورای فرهنگ عمومی)
۱۱۹		 مصوبه اصلاح گردش کار ارجاع استاد و مدبر طرح های توسعه و عمران (مصوب ۸۸/۱۰/۳۰)
۱۱۹		 معیوه تدقیق تعاریف و مفاهیم کاربری های شهری و تعیین سرنانه آنها (مصوب ۸۹/۴/۱۰)
۱۱۹		 مکانیابی مدارس علوم دینی (مصوب ۸۹/۷/۱)
۱۱۹		۲-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با راه
۱۱۹		 قانون ایمنی راهها و راه آهن (مصوب ۷۹/۲/۲۱)
۱۲۰		 آیین نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راهها و راه آهن (مصوب ۸۱/۱۱/۲۶)

- ۳-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با وزارت کشور، استانداری و فرمانداری ۱۲۱
- آیین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها (مصوب ۵۵/۳/۲۲) ۱۲۱
 - قانون تقسیمات کشوری (مصوب ۶۲/۴/۱۲) ۱۲۲
 - قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها (مصوب ۸۴/۱۰/۱۴) ۱۲۲
 - قانون برنامه پنجم توسعه ۱۱۳
 - سیاست‌های کلی بهداشت غیر عامل (مصوب ۸۹/۱/۲۹) ۱۲۳
 - اصلاح آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱۱ ماده (۴) قانون اصلاح موادی از قانون تأسیس شوراهای محلی (مصوب ۹۰/۳/۲۹) ۱۲۳
 - آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان (مصوب ۹۰/۷/۲۰) ۱۲۳
- ۴-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با شهرداری ۱۲۴
- قانون شهرداری‌ها (مصوب ۳۴/۱۰/۱۱) ۱۲۴
 - ماده ۱۰۱ (اصلاحیه تاریخ ۹۰/۱/۲۰) ۱۲۵
 - نظریه شورای بهیمن در خصوص ماده ۱۰۱ قانون شهرداری‌ها (۹۰/۸/۲۵) ۱۲۵
 - ماده ۱۹ قانون شهرداری مصوب ۴۷/۹/۷ ۱۲۵
 - ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها (مصوب ۷۷/۸/۲۹) ۱۲۶
 - قانون زمین شهری مصوب ۶۶/۶/۲۱ ۱۲۶
- ۵-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با جهاد کشاورزی ۱۲۶
- دستورالعمل ماده ۱۴ قانون زمین شهری (مصوب ۶۶/۶/۲۱) ۱۲۶
 - قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها (مصوب ۷۴/۳/۳۱) ۱۲۷
 - قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها (مصوب ۷۴/۳/۳۱) ۱۲۷
 - آیین‌نامه "اصلاح قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها مصوب سال ۵۹ شورای انقلاب" (مصوب ۸۷/۵/۱۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام) ۱۲۹
 - دستورالعمل اصلاحی ضوابط واگذاری اراضی منابع ملی و دولتی برای طرح‌های کشاورزی و غیرکشاورزی (مصوب ۸۷/۷/۱۲) ۱۳۰
- ۶-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با وزارت نیرو ۱۳۰
- قانون توزیع عادلانه آب (مصوب ۶۱/۱۲/۱۶) و آیین‌نامه حریم مخازن، تأسیسات آب، کانال‌های عمومی آبرسانی، آبیاری و زمکشی (مصوب هیأت وزیران ۷۹/۸/۱۱) ۱۳۰
 - آیین‌نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیل‌ها، مرداب‌ها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌های آبرسانی و زمکشی (مصوب ۷۹/۸/۱۱) ۱۳۱
 - اصلاح آیین‌نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیل‌ها، مرداب‌ها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌های آبرسانی، آبیاری و زمکشی (مصوب ۸۲/۱۲/۱۸) ۱۳۲
 - دستورالعمل تعیین حریم کیفی آب‌های سطحی (مصوب ۸۲/۱۲/۱۸) ۱۳۲
- ۷-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با آموزش و پرورش ۱۳۳
- آیین‌نامه مجتمع‌های آموزشی و پرورشی، مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش (مصوب ۹۰/۳/۱۷) ۱۳۳
 - تغییر کاربری آموزشی توسط کمیسیون ماده ۵ (مصوب ۷۱/۱/۳۱) ۱۳۳
- ۸-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۱۳۳
- آیین‌نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور (مصوب سال ۸۱/۳/۲۸ شورای امنیت کشور) ۱۳۳
- ۹-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با کار و امور اجتماعی ۱۳۴
- قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی (مصوب ۸۹/۲/۲۹) ۱۳۴
- ۱۰-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ۱۳۴
- ۱۱-۶- مصوبات و قوانین مرتبط با محیط‌زیست ۱۳۵
- تصویب نامه راجع به انتقال دامداری‌ها و مرغداری‌ها به خارج از محدوده شهر (مصوب ۷۷/۵/۸) ۱۳۵
 - قانون مدیریت پسماند (مصوب سال ۸۳/۲/۲۰) ۱۳۵
 - ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیت‌های صنعتی و تولیدی شماره ۷۸۹۴۶ تصویب ۳۹۱۳۷ (مصوب ۹۰/۴/۱۵) ۱۳۶

مقدمه:	۱۶۱
۱-۷- قرارداد همسان شماره ۱۹	۱۶۲
• پیوست شماره سه: شرح خدمات تهیه طرح‌ها و برنامه‌های توسعه و عمران (جامع) ناحیه	۱۶۲
• پیوست شماره چهار: نحوه محاسبه حق‌الزحمه	۱۶۴
۲-۷- قرارداد همسان شماره ۱۲	۱۶۶
• پیوست شماره چهار: مطالبات و تهیه طرح‌های تفصیلی شهر	۱۷۰
• پیوست شماره هفت: نحوه محاسبه حق‌الزحمه	۱۷۱
۳-۷- قرارداد همسان تهیه طرح هادی روستایی	۱۷۴
• پیوست شماره سه: شرح خدمات تهیه طرح هادی روستایی	۱۷۴
• پیوست شماره چهار: نحوه محاسبه حق‌الزحمه	۱۷۸
۴-۷- قرارداد همسان تهیه طرح هادی شهری	۱۷۹
• پیوست شماره سه: شرح خدمات تهیه طرح هادی شهری	۱۷۹
• پیوست شماره چهار: نحوه محاسبه حق‌الزحمه	۱۸۴
۵-۷- شرح خدمات و روش محاسبه حق‌الزحمه طراحی فضای شهری (خیابان)	۱۸۵
• شرح خدمات طراحی فضاهای شهری (خیابان)	۱۸۵
• نحوه محاسبه حق‌الزحمه طراحی فضاهای شهری	۱۸۸
• پیش‌نویس شرح خدمات طرح‌های آمادسازی	۱۸۹
• نحوه محاسبه حق‌الزحمه طرح‌های آمادسازی زمین	۱۹۱